

MILAN KLEC

Teknőcök

Ez a pár mondat nem kíván más lenni, mint megemlékezés arról a két teknősről, akik különösen kedvesek voltak számomra.

Már jó idő eltelt azóta, hogy a barátnőm meghozta őket a piacról egy kis akváriumban. Parányi víziteknősök voltak. Az egyik hím, a másik nőstény, hogy ne unatkozzanak, és valóban, a hím sohasem szállt le a nőstényről. Nem tudtam eldönteni, hogy ez melyikük kívánsága volt, de rövidesen sok mindenre fény derült. Voltaképpen bűnösnek éreztem magam. Talán épp ezért írok róluk. Az én átkozott hatásom!

A két teknős már hónapok óta éldegélt nálunk, s én sajnáltam őket, mert úgy festettek, mint szerencsétlen játékszerek a szűkös, túlságosan is szűk akváriumban. Barátnőmmel együtt elhatároztuk, hogy ha megjön a gyerektáborból, elvisszük őket egy halastóba. De már késő volt.

Mindig is mélabúsnak, lehangoltnak látszottak, mintha párzással múlatnák, ütnék agyon az időt. Így láttam őket a barátnőm ágyából, mert az akvárium az ő szobájában volt.

Mikor a barátnőm a gyerektáborba készült (tanárnő volt), ennek nagyon örültem. Egyedül akartam maradni, és elsősorban más nőknek szentelni az időmet. Azon a reggelen, amikor elment, nagyon vidám kedvemben voltam. Korán ébredtem, megfőztem a kávé, ami egyébként nem volt szokásom, majdhogynem táncra perdültem vele, összevissza csókoltam, úgyhogy szándékaim több mint nyilvánvalóak voltak, de a tetteis különben sem kenyerem. Mindent bevallottam neki. Hogy alig várom, hogy kirúghassak a hámból, és ebben senki sem tud megakadályozni. Könnyes szemmel ment el. Jól van, gondoltam. Kirúgtam hát a hámból, és még aznap este észrevettem, hogy kimúlt az egyik kis teknős. Amikor nagy búsán megnéztem, melyik az, kiderült, hogy a nőstény. Szomorúan temettem el a kertben, és egész idő alatt azon törtem a fejem, hogy fogom megvigasztalni a hímet. De egyáltalán nem volt szüksége vigasztalásra, mert jobb állapotban volt, mint gondoltam. A szűk akvárium egyszerre elég nagy lett neki. Olyan vígan úszkált, mint még soha. Még a hátán is lubickolt. Ó, hogy élvezte! Mint én azokat a perceket, amikor a barátnőm egy hétre itthagya a lakást. „Vajon hallott minket?” – töprengtem. Ez azt jelenti, hogy a nőstény kényszerítette a szüntelen párzásra. És mintha örülne, hogy megszabadult tőle! De az ő párja nem gyerektáborba ment egy hétre, hanem idő előtt a sírba. Még arra is gyanakodni kezdtem, hogy esetleg nem természetes halállal múlt ki a kis teknőc, hanem a hím, miután elege lett belőle, egyszerűen kitekerte a nyakát. Azért úszott olyan felszabadultan a hátán. Az elején még mosolyogtam rajta, de derűm rövidesen keserűséggé változott, mert a teknős nem tudhatta, hogy egy másik szobám is van. A következő napokban itt henteregtem a nőkkel, nem ott, ahol az akvárium is volt. A teknős tehát tévedett, amikor idő előtt megszabadult a szeretőjétől. A következő héten egyetlen teknős sem jött el hozzám. Hamarosan meg kellett fizetnie tévedéséért.

Álljon itt ez az írás örök emlékezetükre.

Magyarország

„Amikor hazafelé megyek, a lehető leggyorsabban akarok mindig odaérni. Nem szeretem a hosszú utakat, vagyis a vonatozást, a legtöbbször mégis erre kényszerülök, mert nem engedhetem meg magamnak, hogy drágább közlekedési eszközt vegyek igénybe. Még sohasem történt másként, így költözéseim nem ismernek kivételt. Mindig vonattal, busszal vagy autóval megyek, természetesen ha még nem voltam abban a városban, ahová utazom. Lassan szeretem felderíteni a terepet, nagyon lassan, de gyorsan akarok távozni, amihez természetesen legjobb a repülő.

Most mással próbálkoztam. Prágából nem Bécsen keresztül mentem haza, ahogy jöttem, hanem Budapest érintésével. Valami azt súgta, hogy meg kell tennem ezt a kerülőutat, mert új tájakat fedezhetek fel egy olyan országban, amelyet még nem ismerek. Így terveztük a barátaimmal, de történetesen minden energiánkat Prágára pazaroltuk, mintha arra lettünk volna időzítve. Budapesten már az állomáson kezdődtek a bajok. Rossz állomásra irányítottak minket, és lekéstük a csatlakozást, miközben a megfelelő pályaudvart kerestük. Rá se rántottunk, de a java még hátra volt. Először a rossz pályaudvar, de már előtte kedvünket szegték a pénzváltás körüli elképesztő bonyodalmak, aztán egy adott időpontban minden bezárt – nincs alkohol, nincs cigaretta, mert sohasem vagy eléggé előrelátó, hogy tartalékokról gondoskodj, végül pedig kevés volt a pénzünk szállodára. Mindig is gyűlöltem az ilyen utazást. Ha nincs pénzem, inkább otthon maradok. Rémes volt: hogy töltsük el az éjszakát a pályaudvaron? Az ilyen utasok mindig az idegeimre mentek már Ljubljanában, ahol évekkkel ezelőtt gyakran iszogattam a pályaudvari restiben. Egyenesen provokáltuk őket. Ezzel azt akarom mondani, hogy ezek nem koldusok voltak, hanem olyanok, akik ilyen életmóddal akarták fiatalítani magukat, ami sohasem volt számomra rokonszenves. Budapesten sem volt másként, de egyenesen belekényszerültem. Sétálgathattam volna egész éjszaka a városban, de nem akartam demonstrálni makacsságomat. A fáradtságnak is volt némi szerepe benne. Már előtte is panaszkodtam eleget abbéli meggyőződésemben, hogy kevés az innivalónk. Csak egy üveg vodkánk volt, de a barátaim nem vitték túlzásba az ivást, ez pedig nekem kedvezett. Beittam hát annak rendje és módja szerint, és hamarosan elaludtam. Reggel a barátaim biztosítottak róla, hogy egész kellemesen horkoltam, de én határozottan állítottam, hogy ez kimondottan részeg horkolás volt, nem pedig a kényelem jele. Így töltöttem az éjszakát egy budapesti pályaudvar várótermében. A világ minden tájáról idesereglett hátizsákosok között, akik megállás nélkül barátkozni akartak. Hihetetlen! De most jön a lényeg. Hogy hogyan ébredtem fel. Tulajdonképpen nem magamtól, ahogy hamarosan rájöttem, hanem valami nyomást éreztem a bordáim között. Ösztönösen felugrottam, összeszorított ököllel. Egy rendőrrel álltam szemközt, akinek a gumibotja ébresztett fel. „Még csak ez hiányzott”, gondoltam. „Most aztán emberére talált!” A rendőr igazoltatott, odaadtam az útlevelemet. Teljes hangerővel káromkodtam az anyanyelvemen. Az ilyet nem szeretem. Már a ljubljana-i pályaudvaron is szünet nélkül felfrogattak, most meg már itt is, ilyen messze. Mintha nem bújhatnék ki a saját bőrből. Mintha valami bélyeg volna a homlokomra ütve. Ki tudja, amikor később érdeklődni kezdtem, fekete sejtéseim beigazolódtak. Csak engem igazoltattak. Nagyon felháborodtam, bár a rendőr nem bántott. Csak elegendő volt ebből a szüntelen felírogatásból. Felháborodásomban elhatároztam, hogy bosszút állok Magyarországon. „Bosszút állok!” Milyen furcsa kifejezés. Nem voltam hozzászokva. Most hogyan álljak bosszút Magyarországon, amely megszegyenített, ez már maga volt a realitás, amellyel

nehéz volt felvenni a harcot. Egyre inkább kiütközött makacsságom. Tudtam, hogy valamit tenni fogok. Barátaim hiába nyugtatgattak. Újabb és újabb terveket kovácsoltam, és kerestem a módját, hogyan valósíthatnám meg őket. Betörhetnék egy kirakatüveget, ellophatnék valami csekélységet, eltörhetnék egy csövet a vécében vagy széttörhetném a vécékagylót, de ezek mind pitiáner vandalizmusnak tűntek, ami nem elégített ki. Ennyire már ismerem magam az ilyen helyzetekben, hiszen mindig hasonlóképpen cselekedtem, ha nyugodt volt a lelkiismeretem, és úgy éreztem, hogy igazságtalanság ért. Amikor például Ljubljánában egy bíró szabálysértésért igazságtalanul százezer dínár megfizetésére ítelt, ez évekkel ezelőtt volt, annak ellenére, hogy nyomós ellenérveim voltak, ki kellett egyenlítenem a számlát. Ezért késedelem nélkül az első áruházban elloptam egy inget, egy könyvesboltban egy könyvet, a fennmaradó tízezerért pedig elemeltem néhány apróságot. Hát így van ez. Vagy szétvertem egy utcai lámpát, ha valamiért igazságtalanul büntettek. A lényeg az, hogy ki legyen egyenlítő a számla. De Budapesten nem csak erről volt szó. Elsősorban a saját makacsságommal kellett megküzdenem, mint már említettem, és mondhatom, szerencsém volt, bár még most sem állíthatom, hogy valami közöm volt az események menetéhez, ami ezután következett, és amit most elmondandó vagyok.

Fél napunk volt még a vonat indulásáig. A barátaim elvittek egy parkba. Utolsó forintjainkon innivalót vettünk, amit nagylelkűen mind nekem adtak. Vagy kegyelemből, a fenébe is, mert akkoriban még sokat ittam. Egy padon ültünk, mikor még mindig a bosszút forraltam magamban, amely egyre nagyobb távolságra került a vonat indulásának közeledtével. Egyik barátom azt ajánlotta, kezdjünk el focizni, hogy jobb kedvre derüljünk. Azonnal beleegyeztem. Egy kissé be is voltam rúgva. Kettőn játszottunk kettő ellen. Azzal a labdával, amit a barátom vett ajándékba a fiának. Két pad között játszottunk, amelyek a kapukat helyettesítették. Ha most gondolok vissza rá, a meccs valóban érdekes lehetett. Az enyém volt az első nagyszerű akció. Amely minden alkalommal beválik. Ilyenkor általában abbahagyom a játékot, mert elértem, amit akartam, és tökéletesen elégedett voltam. Az eredmény sohasem érdekelt. De Budapesten tovább játszottam. Még a barátaim is meg voltak lepődve. Úgy látszott, bár senki sem szólt egy szót sem, hogy briliáns akciómát még egy követi, amely az előzőt is felülmúlja. Nem éreztem semmi különöset. Talán azért is, mert más dolgok vonták magukra figyelmünket. A parkban valahogy sok ember aludt egyszerre. Úgy is mondhatnám: mi fociztunk, a magyarok pedig, akik arra jöttek, és nézték, hogy játszunk, egyszerűen elaludtak. Fantasztikus volt. Egyik akció jött a másik után. Ragyogó húzások sorozata. Aki csak elment mellettünk, és látta, hogy játszunk, azon nyomban elaludt. Nem tudtuk mire vélni a dolgot, de nem engedtem, hogy a barátaim ébresztgetéssel szerezzenek bizonyosságot felőle. Ez lett volna az én bosszúm?! Nem hinném, mert az alvásban nincs semmi rossz. A park lassan megtelt alvó férfiakkal, nőkkel, gyerekekkel. Ezért a pályánk is egyre kisebb lett. De egyikünk sem háborgott emiatt. Érdekes, hogy közülünk senki sem aludt el, tehát mégiscsak mi okoztuk ezt a tömeges alvást. Az alvó emberek között ugráltunk, és adogattuk egymásnak a labdát. Mintha kicseleztük volna őket. Ebben némi alantas bosszút is éreztem, ezért nem akartam abbahagyni a játékot. Ily módon az eredményt az alvó magyarok száma jelezte. A győzelem elsöprő volt. Sietnünk kellett a vonathoz. Az alvó magyarok között utat törünk magunknak az állomásig. Elképesztő volt. Mintha egész Budapest visszahangozta volna győzelmünket. Mint az álomkört. Aki meglátott egy alvó embert, ott helyben elaludt. Mint valami pusztító járványtól, úgy hullottak előtünk. Aludtak a vasutasok is. Mindenki aludt. Ezért a mentés is lehetetlen volt. Aludtak a rendőrök is. De a vonat szerencsére nem

aludt, irigylésre méltó pontossággal érkezett az állomásra. Megijedtem, hogy nem volna jó, ha a mozdonyvezető engedne a csábításnak. De nem aludt el, nyilván nem volt magyar. A vonaton is sokan horkoltak, amiben nem volt semmi különös. Átfurakodtunk a helyünkig. A vonat betartotta a menetrendet, és nem bocsátkozott részletekbe az állomáson. Kis várakozás után elindult, és kivitt minket ebből a szerencsétlen országból. Mi is elaludtunk. Csak Zágrábban ébredtünk fel. Egyetlen szóval sem említettük az alvó magyarokat.

Megint volt pénzünk. Jót ettünk és ittunk. Egyetlen kívánságunk volt, hogy minél előbb Ljubljanába érjünk. Ez is teljesült.

Hát ez van Magyarországgal" – fejeztem be a történetet barátomnak. Nem tudtam mást válaszolni, amikor azt kérdezte, milyenek a magyarok, és miféle szokásaik vannak. Érdekelte, hogy tanulmányoztam-e a magyaros temperamentumot és hasonlókat. Igazán nem tudtam mást válaszolni, de biztos vagyok benne, hogy ennyi is elég volt neki. Hogy most is alszanak-e, azt nem tudhatom, és nem is érdekel túlságosan.

REIMAN JUDIT fordításai

Reiman Judit
1977